

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**1. OSNOVNI PODACI**

Javno gradsko saobraćajno preduzeće »Novi Sad«, sa sedištem u Novom Sadu, Futoški put 46, upisano je u sudski registar kod Privrednog suda u Novom Sadu, pod registarskim uloškom br. 1-579. Preduzeće posluje sa skraćenim nazivom JGSP »NOVI SAD«.

JGSP »NOVI SAD« posluje kao preduzeće sa 100% državnim vlasništvom nad kapitalom i ima u svojoj registraciji sledeće delatnosti:

61200 Saobraćaj unutrašnjim vodenim putevima

60212 Prevoz putnika u gradskom saobraćaju:

- Obavljanje gradskog i prigradskog prevoza putnika autobusima na određenim relacijama sa tačno utvrđenim redom vožnje;
- Obavljanje međumestnog prevoza putnika na određenim relacijama sa tačno utvrđenim redom vožnje.

63214 Usluge u drumskom saobraćaju:

- prateće aktivnosti u vezi sa staničnim objektima;

72210 Iznajmljivanje ostalih kopnenih saobraćajnih sredstava:

- iznajmljivanje transportne opreme sa vozačem ili rukovaocem;

60211 Prevoz putnika u drumskom saobraćaju;

60230 Ostali prevoz putnika u drumskom saobraćaju;

50300 Prodaja delova i pribora za motorna vozila;

52110 Trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama, pretežno hrane, pića i duvana;

52721 Oправка radio i televizijskih aparata:

- opravka radio stanice;

52740 Oправка na drugom mestu nepomenuta:

- opravka tahografa;

34200 Proizvodnja karoserija za motorna vozila, proizvodnja prikolica i poluprikolica;

45310 Postavljanje električnih instalacija i opreme;

80410 Delatnost škola za vozače;

51510 Trgovina na veliko čvrstim, tečnim i gasovitim gorivima i sličnim proizvodima;

34102 Proizvodnja kamiona i specijalnih vozila;

51380 Nespecijalizovana trgovina na veliko hranom, pićima i duvanom;

74300 Tehničko ispitivanje i analiza

- periodično ispitivanje motornih vozila u pogledu bezbednosti na drumu;

50200 Održavanje i popravka motornih vozila:

- održavanje i popravka motornih vozila.

Nastanak i glavni momenti razvoja

Javni gradski i prigradski prevoz putnika čini deo opšteg saobraćajnog sistema i predstavlja značajnu funkciju za život grada i njegove bliže okoline, odnosno za život radnih ljudi i građana.

Počeci javnog gradskog prevoza u Novom Sadu datiraju iz davne 1848. godine, kada su prevoz stanovništva u gradu vršili fijakeri, organizovano, uz saglasnost gradskih vlasti. Vremenom se grad toliko raširio da je 1898. godine bilo potrebno razmišljati o uvođenju efikasnijeg javnog prevoza. Svečano puštanje u promet tramvaja u gradu obavljeno je 30. septembra 1911. godine, što ustvari predstavlja stvarni početak odvijanja javnog gradskog saobraćaja u gradu.

Preduzeće je osnovano 03. avgusta 1946. godine, rešenjem Narodnog odbora grada Novog Sada.

Sa razvojem grada i porastom broja stanovnika, razvijalo se i Preduzeće. Gradski prevoz odvijao se tramvajima, autobusima i kamionima, koji su služili za razne potrebe, pa i za prevoz putnika.

U periodu od 1954.-1958. godine, razmatrani su predlozi i mogućnosti za modernizaciju i efikasniju organizaciju javnog gradskog prevoza i grad se konačno opredelio za potpuni prelazak na autobuski saobraćaj.

Godine 1960. preduzeće je poslovalo na tri lokacije. Na inicijativu preduzeća, tadašnje gradske vlasti su odlučile da se hitno pristupi izgradnji novih objekata preduzeća na jednoj lokaciji, te je od

nekoliko predloga odabrana lokacija na Futoškom putu 46, na izlazu iz Novog Sada, na površini od oko 10 hektara.

Godine 1967. donet je novi program razvoja, po kome se uvode tri nove delatnosti, kao sporedne u funkciji prevoza putnika u javnom gradskom i prigradskom saobraćaju, i to: izgradnja stanice i organizacija prijema i otpreme putnika i autobusa u međumesnom autobuskom drumskom saobraćaju, zatim servisiranje putničkih motornih vozila i kao treća, turistička delatnost. Međumesna autobuska stanica izgrađena je i puštena u rad decembra 1967. godine sa svim osnovnim i pratećim sadržajima.

Turistička delatnost se obavljala preko Turist – biroa GSP, koji je kasnije prešao u »Vojvodinatourist«, udruživanjem sa turističkom delatnošću ATP »Vojvodina«. Turistička delatnost se time ugasila. Servis za putničke automobile je takođe ugašen. Ovakve krupne organizacione promene izvedene su i nametnute složenim reformskim i sistemskim promenama u celoj zemlji, tako da je GSP ušlo u 1989. godinu kao jedinstveno preduzeće, javno, koje se bavi samo svojom osnovnom delatnošću.

Preduzeće je uspeo da se izbori sa svim unutrašnjim i spoljnim teškoćama, tako da i danas kvalitetno obavlja gradski i prigradski saobraćaj u Novom Sadu i prigradskim naseljima.

Javno gradsko saobraćajno preduzeće posluje samostalno u sklopu programa i zadataka koje mu je Grad NOVI SAD kao osnivač odredio. S obzirom da je delatnost javnog gradskog saobraćaja od posebnog društvenog interesa, razumljivo je što se za njegovo poslovanje interesuju građani i drugi korisnici usluga. Poslovanje i rezultate rada redovno prate određeni organi Grada.

U pravnom prometu sa trećim licima preduzeće istupa u svoje ime i za svoj račun i odgovara prema trećim licima za svoje obaveze svim svojim sredstvima.

Organi preduzeća:

- Upravni odbor, organ upravljanja preduzećem;
- Nadzorni odbor;
- Direktor preduzeća, koji rukovodi preduzećem i sprovodi odluke upravnog odbora.

Unutrašnja organizacija Preduzeća zasniva se na principu podele rada u okviru sektora i službi. Sektori i službe su makroceline i osnovni su nosioci procesa rada, zavisno od tehnološke i organizacione povezanosti. Radi zadovoljavanja potreba osnovnih i pratećih funkcija procesa rada koje proističu iz delatnosti preduzeća, poslovi se obavljaju u okviru sledećih organizacionih delova:

1. Saobraćajni sektor, u okviru kog se nalaze: Služba gradskog saobraćaja i Služba prigradskog saobraćaja,
2. Tehnički sektor, u okviru kog se nalazi: Služba preventivnog održavanja, Služba tekućeg održavanja, Služba investicionog održavanja, Služba održavanja opreme, uređaja i objekata i Služba autoelektrike,
3. Služba za stanične usluge,
4. Služba ekonomsko-finansijskih poslova,
5. Služba komercijalnih poslova,
6. Služba za pravne, kadrovske i opšte poslove,
7. Služba unutrašnje kontrole i
8. Služba za razvoj i kvalitet.

Na dan Bilansa stanja, preduzeće je imalo 1220 zaposlena radnika, a prosečan broj zaposlenih u obračunskom periodu je 1257.

Izvršena je procena vrednosti kapitala preduzeća sa stanjem na dan 31.12.1998. godine, na osnovu Rešenja broj 947/99-21 od 26.06.2001. godine, koje je verifikovala Direkcija za procenu vrednosti kapitala.

Po osnovu svodenja knjigovodstvene vrednosti na fer vrednost na dan 01.01.2004. godine, u skladu sa prvom primenom MSFI, izvršena je procena vrednosti pojedinih klasa nekretnina i opreme.

Preduzeće nema poslovnih jedinica, niti predstavništava u inostranstvu i posluje kao jedinstveno pravno lice.

Preduzeće ne sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje.

JGSP »NOVI SAD« ima uvedenu automatsku obradu podataka, tako da se knjigovodstveni poslovi obavljaju uz pomoć računara.

OSNOVE ZA SASTAVLJANJE RAČUNOVODSTVENIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2. OSNOVE PROCENJIVANJA

Ovi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima /Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja izdatim od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde.

Pored MRS/MSFI, kod sastavljanja finansijskih izveštaja korišćeni su i nacionalni propisi iz oblasti računovodstva: Zakon o računovodstvu i reviziji »Sl. glasnik RS« 46/06, Zakon o izmenama i dopunama Zakona o računovodstvu i reviziji »Sl. Glasnik RS« 11/09, Pravilnik o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za preduzeća, zadruge i preduzetnike »Sl. glasnik RS« 114/06 i Pravilnik o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za preduzeća, zadruge i preduzetnike »Sl. glasnik RS« 114/06.

Imajući u vidu razlike između ove dve regulative, ovi finansijski izveštaji odstupaju od MSFI u sledećem:

- 1 „Vanbilansna sredstva i obaveze“ su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.
- 2 Društvo je ove finansijske izveštaje sastavilo u formatu propisanom od strane Ministarstva finansija, koji nije u skladu sa zahtevima MRS 1 – „Prikazivanje finansijskih izveštaja.“

Računovodstveni izveštaji su sastavljeni na osnovu načela stalnosti poslovanja. Poslovne politike se primenjuju dosledno iz perioda u period.

Izveštajna valuta preduzeća je dinar.

Računovodstveni izveštaji sastavljeni za 2009. godinu prikazani su u hiljadama dinara.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Kod sastavljanja finansijskih izveštaja primenjujane su računovodstvene politike koje je usvojio Upravni odbor Preduzeća.

Osnovno načelo procenjivanja bilansnih pozicija jeste primena nabavnih cena i cena koštanja.

3.1. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna sredstva *početno* se vrednuju po *nabavnoj vrednosti*.

Nematerijalna sredstva, kao što su ulaganja u razvoj, patenti, licence i ostala nematerijalna prava se, nakon početnog priznavanja, odmeravaju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti.

Nematerijalna sredstva, kao što je *računarski softver* se, nakon početnog priznavanja, odmeravaju po *fer vrednosti* (revalorizovanoj vrednosti).

Amortizacija nematerijalnih ulaganja vrši se po stopi od 5 – 20%, a koja se utvrđuje na osnovu procenjenog veka upotrebe.

Troškovi koji se odnose na održavanje programa računarskog softvera priznaju se kao rashodi kada nastanu. Troškovi razvoja koji se mogu direktno pripisati dizajniranju i testiranju prepoznatljivih i unikatnih softverskih proizvoda koje kontroliše Preduzeće priznaju se kao nematerijalna sredstva kada su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- Da je tehnički moguće kompletirati softverski proizvod tako da bude raspoloživ za upotrebu;
- Da rukovodstvo ima nameru da kompletira softverski proizvod za upotrebu ili za prodaju;
- Da postoji mogućnost da se softverski proizvod upotrebi ili proda;
- Da se može pokazati kako softverski će softverski proizvod u budućnosti generisati verovatne ekonomske koristi;
- Da su raspoloživi adekvatni tehnički, finansijski i drugi resursi za kompletiranje i razvoj i upotrebu ili prodaju softverskog proizvoda;
- Da izdaci koji se odnose na softverski proizvod izvršeni u toku njegovog razvoja mogu biti pouzано odmereni.

Troškovi koji se mogu direktno pripisati kapitalizuju se kao deo softverskog proizvoda i uključuju troškove zaposlenih na razvoju softvera i odgovarajući deo relevantnih opštih troškova.

Ostali izdaci za razvoj koji ne mogu ispuniti kriterije priznaju se kao rashodi kada nastanu. Troškovi razvoja koji su prethodno priznati kao rashodi ne priznaju se kao sredstvo u narednom periodu.

Za sredstva koja podležu amortizaciji proverava se da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se kada događaji ili izmenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti. Nadoknadiva vrednost je vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi.

3.2. Osnovna sredstva

Postrojenja, nekretnine i oprema početno se priznaju po *nabavnoj vrednosti*.

Posle početnog priznavanja, stavke nekretnina, postrojenja i opreme odmeravaju se po svojoj nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti.

Međutim, kada su u pitanju nekretnine, postrojenja i oprema, odnosno klase – *zgrade i objekti, zemljište, parkinzi i putne površine, računarska oprema i autobusi*, one se posle početnog priznavanja odmeravaju po *revalorizovanom iznosu*.

Amortizacija se obračunava *proporcionalnom metodom*, primenom stopa koje se utvrđuju na osnovu *procenjenog korisnog veka upotrebe* sredstava. Procenjeni korisni vek upotrebe sredstava po potrebi se preispituje i ako su očekivanja značajno različita od prethodnih procena, stope amortizacije se prilagođavaju za tekući i buduće periode.

Stope amortizacije po grupama (klasama) nekretnina, postrojenja i opreme:

1. **Zemljište**; bez amortizacije
2. **Zgrade i objekti**, 1,30% - 10,00%
3. Stajališta, kiosci, nadstrešnice, stanični stubovi, kupole i dr, 2,5% - 8,00%
4. Ograde, rampe, spoljna rasveta, 2,00% - 12,50%
5. **Parkinzi i putne površine**, 1,50% - 6,00%
6. Cisterne, rezervoari, skladišta za gorivo i sl, 2,50% - 10,00%
7. Vodovod i kanal., bunari i sl, 1,50% - 10,00%
8. Termo i elektroener. objekti, 2,00% - 16,50%
9. **Autobusi**, 5,00% - 20,00%
10. Putnička i teretna vozila i oprema unutrašnjeg transporta 10,00% - 15,50%
11. Oprema za remont i servis, 5,00% - 20,00%
12. Termo i elektroenergetska oprema, 5,00% - 16,50%
13. Telefonska oprema i sred. veze, 7,00% - 16,00%
14. **Računarska oprema**, 11,00% - 20,00%
15. Kancelarijska oprema, 7,00% - 20,00%
16. Nameštaj, 5,00% - 18,00%
17. Restoransko-kuhinjska oprema, 8,30% - 20,00%
18. Medicinska oprema, 5,00% - 15,00%.

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se iz razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u bilansu uspeha u okviru 'Ostalih neto (gubitaka)/dobitaka'.

Kada se revalorizovana sredstva prodaju, iznos revalorizacije uključen u revalorizacionu rezervu prenosi se na neraspoređenu dobit.

Knjigovodstvena vrednost sredstva svodi se na nadoknadivu vrednost ako je ista veća od njegove procenjene nadoknadive vrednosti.

Troškovi tekućeg održavanja i opravki nekretnina, postrojenja i opreme iskazuju se kao *rashod* u momentu nastanka.

3.3. Dugoročni finansijski plasmani

Finansijska sredstva se pri početnom priznavanju odmeravaju na osnovu njihove nabavne vrednosti. Posle početnog priznavanja i odmeravanja, sva finansijska sredstva ponovo se odmeravaju po fer vrednosti.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju nederivatna sredstva koja su svrstana u ovu kategoriju ili nisu klasifikovana ni u jednu drugu kategoriju. Uključuju se u dugoročna sredstva, osim ukoliko rukovodstvo ima nameru da ulaganja otuđi u roku od 12 meseci od datuma bilansa stanja.

Prihod od dividendi od finansijskih sredstava po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha priznaje se u bilansu uspeha kao deo ostalih prihoda kada se utvrdi pravo na naplatu.

Promene u fer vrednosti koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju priznaju se u kapitalu.

Kada su hartije od vrednosti klasifikovane kao hartije od vrednosti raspoložive za prodaju ili kada su obezvređene, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u kapitalu uključuju se u bilans uspeha kao „dobici ili gubici od ulaganja u hartije od vrednosti“.

Fer vrednosti hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno za hartije od vrednosti koje ne kotiraju, utvrđuje se fer vrednost tehnikama procene.

Na svaki datum bilansa stanja procenjuje se da li postoji objektivan dokaz da je umanjena vrednost nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. U slučaju vlasničkih hartija od vrednosti klasifikovanih kao raspoložive za prodaju, značajan ili prolongiran pad fer vrednosti ispod njihove nabavne vrednosti smatra se indikatorom da je došlo do umanjenja njihove vrednosti. Ukoliko postoji bilo koji od tih dokaza za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulirani gubitak – utvrđen kao razlika između troškova sticanja i tekuće fer vrednosti, umanjene za bilo kakav gubitak zbog umanjenja vrednosti finansijskog sredstva koji je prethodno priznat u bilansu uspeha – prenosi se sa kapitala i priznaje u bilansu uspeha.

3.4. Zalihe

Zalihe se procenjuju, odnosno iskazane su po ceni koštanja ili nabavnoj vrednosti, u zavisnosti od toga koja je od ove dve vrednosti niža.

Obračun utrošenih zaliha materijala vrši se metodom *ponderisane prosečne cene*.

Sitan inventar čiji je vek upotrebe do jedne godine, otpisuje se stavljanjem u upotrebu u celosti.

Oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima, otpisuju se, na teret rashoda perioda.

3.5. Kratkoročna potraživanja

Potraživanja iz poslovnih odnosa priznaju se po nominalnoj vrednosti, uvećanoj za eventualno obračunate kamate, u skladu sa ugovorom.

Potraživanja od kupaca priznaju se u trenutku obavljanja transakcije prodaje. Pri početnom priznavanju potraživanje se vrednuje u iznosu prodajne vrednosti proizvoda ili usluga, umanjeno za ugovoreni iznos popusta i rabata, a uvećano za obračunati porez na dodatu vrednost.

Prihod se priznaje u visini neto prodajne cene, prema načelu nastanka poslovnog događaja (fakturisane realizacije), pod uslovom da u samom momentu prodaje ne postoji značajna neizvesnost naplate potraživanja.

Nenaplaćena kratkoročna potraživanja se otpisuju u celini, najkasnije u roku od 60 dana od dana njihove dospelosti.

Knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjuje se preko ispravke vrednosti, a iznos gubitka se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „ostali rashodi“. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrednosti potraživanja od kupaca. Naknadna naplata iznosa koji je prethodno bio otpisan, iskazuje se u bilansu uspeha u korist „ostalih prihoda“.

3.6. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima obuhvataju se gotovina i salda na računima kod banaka.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina, procenjuju se po nominalnoj vrednosti u dinarima.

3.7. Vanbilansna sredstva i obaveze

Vanbilansna sredstva/obaveze uključuju: imovinu uzetu u zakup, osim sredstava uzetih u finansijski zakup, robu u konsignaciji, materijal primljen na obradu i doradu i ostala sredstva koja nisu u vlasništvu preduzeća, kao i potraživanja/obaveze po instrumentima obezbeđenja plaćanja kao što su garancije i drugi oblici jemstva.

3.8. Kapital

Državna davanja, odnosno donacije priznaju se na osnovu *prihodnog pristupa*.

Državno davanje vezano za pokriće rashoda koji će se desiti u narednom periodu priznaje se kao odloženi prihod, tj. odlaže se na računu pasivnih vremenskih razgraničenja i priznaje se kao prihod u narednim obračunskim periodima.

Državna davanja vezana za sredstva evidentiraju se kao odloženi prihod, po procenjenoj fer vrednosti i priznaju u prihode na sistematskoj i proporcionalnoj osnovi tokom upotrebnoeg veka sredstva na bazi sučeljavanja sa rashodima za amortizaciju.

Državna davanja za pokriće rashoda ili gubitaka koji su već nastali ili u svrhu pružanja direktne finansijske podrške preduzeću nezavisno od eventualnih rashoda, priznaju se kao vanredni prihod u periodu u kome su primljena.

Bezuslovna donacija se priznaje kao vanredni prihod u periodu u kome je primljena.

3.9. Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze se iskazuju po nominalnoj vrednosti, uvećanoj za kamate na osnovu zaključenog ugovora.

3.10. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti priliva, bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti; sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenog za transakcione troškove) i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspeha u periodu korišćenja kredita primenom metode efektivne kamatne stope.

Naknade plaćene prilikom pribavljanja kredita priznaju se kao transakcioni troškovi kredita do visine za koju je verovatno da će deo ili ceo kredit biti povučen.

3.11. Primanja zaposlenih

Primanja zaposlenih obračunavaju se kao obaveze i rashod perioda na koji se odnose, u visini na koju zaposleni ima pravo u skladu sa kolektivnim ugovorom, odnosno ugovorom o radu.

Preduzeće obezbeđuje jubilarne nagrade, primanja nakon penzionisanja, invalidnine. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža.

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa pre datuma redovnog penzionisanja, ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamenu za otpremninu.

3.12. Prihodi od prodaje roba i usluga

Prihodi od prodaje roba i usluga su iskazani po *fakturnoj* vrednosti, umanjeni za date popuste, povraćaj robe i porez na dodatu vrednost.

Prihodi i rashodi u poslovanju knjiže se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

3.13. Rashodi

Svi troškovi se priznaju u periodu u kome su i nastali, u skladu sa načelom nastanka događaja.

3.14. Tekući i odloženi porez na dobit

Troškovi poreza za period obuhvataju tekući i odloženi porez. Porez se priznaje u bilansu uspeha, osim do visine koja se odnosi na stavke koje su direktno priznate u kapitalu. U tom slučaju porez se takođe priznaje u kapitalu.

Tekući porez na dobit se obračunava na datum bilansa stanja na osnovu važeće zakonske poreske regulative Republike Srbije gde Društvo posluje i ostvaruje oporezivu dobit. Rukovodstvo periodično vrši procenu stavki sadržanih u poreskoj prijavi sa stanovišta okolnosti u kojima primenjena poreska regulativa podleže tumačenju, i vrši rezervisanje, ako je primereno, na osnovu iznosa za koje se očekuje da će biti plaćen poreskim organima.

Odloženi porez na dobit se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izveštajima. Odloženi porez na dobit se odmerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je verovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

3.15. Događaji nakon datuma bilansa stanja

Za efekte poslovnih događaja koji nastaju nakon datuma bilansa stanja, a u direktnoj su vezi sa okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja, vrši se prilagođavanje prethodno priznatih iznosa u finansijskim izveštajima.

3.16. Izveštaj o tokovima gotovine

Gotovina obuhvata gotovinu u blagajni, depozite po viđenju i kratkoročne depozite u bankama.

Prilikom izveštavanja o novčanim tokovima iz poslovnih aktivnosti koristi se *direktna metoda*.

Novčani tokovi koji nastaju iz transakcija u stanju valuti evidentiraju se u izveštajnoj valuti preduzeća, primenom deviznog kursa na datum novčanog toka, odnosno na dan priliva i odliva gotovine.

3.17. Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške

Materijalno značajna greška koja se otkrije u tekućem periodu, a odnosi se na jedan od prethodnih perioda, ispravlja se tako što se za iznos te greške vrši korekcija početnog stanja prenetog rezultata. Uporedni podaci koji se odnose na godinu u kojoj je materijalno značajna greška nastala, iskazuju se u prepravljenim iznosima, osim ako to nije praktično izvodljivo. Ispravke materijalno beznačajnih grešaka uključuju se u određivanje neto dobitka ili gubitka tekućeg perioda.

Materijalno značajnom greškom smatra se iznos greške koji je veći od 2% prenetog rezultata (neraspoređene dobiti ili nepokrivenog gubitka).

U slučaju promene računovodstvenih politika, vrši se usklađivanje i prilagođavanje početnog stanja prenetog rezultata (neraspoređene dobiti ili nepokrivenog gubitka). Uporedne informacije (podatke iz prethodne godine) treba prepraviti, osim ako je to praktično neizvodljivo.

Preduzeće je izmenilo početno stanje za 2009. godinu radi korekcije grešaka iz ranijih perioda na sledećim pozicijama u bilansima:

U hiljadama dinara

Opis	2008./kao što je u izveštaju/	Greška	2008. godina /preračunato/
Rev.rezer./Odlož.porez po osnovu rev. rezervi (330)	-	70.645	70.645
Odloženi poreski rashod (722)	-	11.351	11.351
Odlož.porez po osn.priv.razlike(498)	-	81.996	81.996
Ostale dugoroč.obav. (41 bez 414 i 415)	267.752	6.503	274.255
Kratkoročne finans.obav. (42 osim 427)	152.807	6.503	146.304

Izmena uporednih podataka nije uticala na rezultat 2008. godine..

4. PREGLED POZICIJA BILANSA STANJA SA NAPOMENAMA

4.1. Nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva sa pregledom promena

U hiljadama dinara

Opis	Nemat. ulaganja	Zemljište	Grad. objekti	Postr. i oprema	Avansi i inv. u toku	Ukupno
Nabavna vred.						
Početno stanje	1.652	113.506	1.405.682	2.477.210	1.260	3.999.310
Nove nabavke			2.332	2.474	6.816	11.622
Otuđenja i rashod				(5.190)		(5.190)
Stanje na kraju god.	1.652	113.506	1.408.014	2.474.494	8.076	4.005.742
Opis	Nemat. ulaganja	Zemljište	Grad. objekti	Postr. i oprema	Avansi i inv. u toku	Ukupno
Ispravka vred.						
Početno stanje	1.375		601.435	1.133.545		1.736.355
Otuđenja i rashod				(5.067)		(5.067)
Amortizacija	76		27.713	162.365		190.154
Stanje na kraju god.	1.451		629.148	1.290.843		1.921.442
Opis	Nemat. Ulaganja	Zemljište	Grad. objekti	Postr. i oprema	Avansi i inv. u toku	Ukupno
Sadašnja vred.						
Stanje na kraju god.	201	113.506	778.866	1.183.651	8.076	2.084.300

Nabavke stalne imovine u toku 2009. godine iznosile su ukupno 11.621.724,49 dinara.

Ukupna knjigovodstvena vrednost rashodovane imovine u 2009. godini iznosi 122.463,39 dinara.

Pozicija "postrojenja i oprema" uključuje sledeće iznose koji se odnose na sredstva uzeta u finansijski lizing:

U hiljadama dinara

Opis	2009. godina	2008. godina
Nabavna vrednost - kapitalizovani finan. lizing	645.359	645.359
Ispravka vrednosti	173.143	112.317
Sadašnja vrednost	472.216	533.042

Preduzeće vodi u svojim knjigama kao imovinu, građevinski objekat sa pratećom opremom u Crikvenici, SR Hrvatska, za koji nije bilo moguće izvršiti procenu fer vrednosti iz objektivnih razloga. Knjigovodstvena vrednost imovine u SR Hrvatskoj na dan 31.12.2009. godine iznosila je 1.264.152,54 dinara.

4.2. Dugoročni finansijski plasmani

a.) Dugoročni finansijski plasmani se odnose na akcijski kapital kod Metals banke a.d. Novi Sad.

Na dan 31.12.2009. godine, na računu 032 – hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, evidentirano je povećanje fer vrednosti akcija Metals banke a.d. u iznosu od **667.953,00** dinara. Istovremeno, ovo povećanje je knjiženo na računu nerealizovani gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju na kojem su u prethodnoj godini knjiženi negativni efekti promene fer vrednosti akcija Metals banke a.d.

b.) Ostali dugoročni finansijski plasmani na dan bilansa iznose ukupno **1.018.429,95** dinara, od toga ukupna potraživanja po osnovu otkupa stanova u društvenoj svojini iznose **1.015.929,95** dinara.

4.3. Zalihe

Opis	U hiljadama dinara	
	2009. godina	2008. godina
Materijal	12.597	9.309
Rezervni delovi	23.199	23.720
Sitan inventar	2.322	2.415
Potraživanja za date avanse	6.146	4.845
Ukupno:	44.264	40.289

4.4. Kratkoročna potraživanja i plasmani

Opis	U hiljadama dinara	
	2009. god.	2008. god.
Kupci u zemlji i inostranstvu	99.806	70.644
Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca	(47.522)	(33.536)
Potraživanja za kamate i dividende	3.750	612
Potraživanja od zaposlenih	78	108
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	23	-
Potraživanja po osn. preplaćenih dr. poreza i doprin.	1	89
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	4.198	3.531
Ispravka vrednosti potraživanja iz specifičnih poslova	(2.347)	(2.344)
Ukupno:	57.987	39.104

Na dan 31.10.2009. godine izvršeno je usaglašavanje stanja kratkoročnih potraživanja i neusaglašena potraživanja iznose ukupno 3.441.675,12 dinara.

Preduzeće vrši ispravku vrednosti svih potraživanja starijih od 60 dana.

4.5. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Opis	U hiljadama dinara	
	2009. godina	2008. god.
Žiro i tekući računi	39.025	39.830
Blagajna	58	62
Devizni računi	38	38
Ostala novčana sredstva	-	960
Ukupno:	39.121	40.890

4.6. Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja iznose ukupno **23.690.171,50** dinara.

Aktivna vremenska razgraničenja koja se odnose na razgraničeni porez na dodatu vrednost iznose 1.315.007,08 dinara.

Unapred plaćena premija osiguranja na dan bilansa iznosi 22.375.164,42 dinara.

4.7. Kapital

Opis	U hiljadama dinara	
	2009. godina	2008. godina
Državni kapital	720.944	720.944
Ostali kapital	1.290	1.290
Ukupno osnovni kapital:	722.234	722.234

4.8. Revalorizacije rezerve i nerealizovani dobiti i gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju

Revalorizacije rezerve preduzeća na dan bilansa iznose **634.835.666,86** dinara.

Zbog ispravke materijalno značajne greške vezano za obračun odložene poreske obaveze, izvršena je korekcija uporednih podataka na računu 330 - Revalorizacije rezerve u iznosu od 70.644.446,68 dinara.

Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu su nastale po osnovu svodenja knjigovodstvene vrednosti stalnih sredstava na njihovu fer vrednost na dan 01.01.2004. godine, u skladu sa zahtevima MRS.

Rashodovanjem pojedinih stavki postrojenja i opreme tj. 1 autobusa u toku 2009. godine (koji se vrednuju po fer vrednosti nakon početnog priznavanja), izvršeno je ukidanje srazmernog dela revalorizacionih rezervi, u korist gubitka iz ranijih godina u iznosu od 964.353,35 dinara.

Povećanje fer vrednosti akcija Metals banke a.d. na dan 31.12.2009. godine, u iznosu od 667.953,00 dinara knjiženo je na računu nerealizovani gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju na kojem su prethodno u 2008. godini knjiženi negativni efekti promena fer vrednosti akcija Metals banke a.d.

Nerealizovani gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju na dan 31.12.2009. godine iznose 2.571.490,00 dinara i predstavljaju negativan efekat smanjenja fer vrednosti akcija u prethodnoj godini koji se nije mogao pokriti pozitivnim efektima promene fer vrednosti akcija Metals banke a.d. na datum bilansa stanja.

U hiljadama dinara

Opis	Revalorizacione rezerve (330)	Nerealizovani dobitci (332)	Nerealizovani gubici (333)	Ukupno
Stanje 1. januara 2009. god.	706.445		(3.239)	703.206
Ispravka greške pod 01.01.2009.	(70.645)			(70.645)
Dobici na fer vrednosti:				
-nematerijalnih ulaganja				
- zemljišta				
- građevinskih objekata				
- ost. nekretn., postroj. i opreme				
- HOV raspoloživih za prodaju			668	668
- ostale revalorizacione rezerve				
Prenos na gubitak iz ranijih godina dela revalorizacije otuđenog sred.	(965)			(965)
Stanje 31. decembra 2009. god.	634.835	-	(2.571)	632.264

4.9. Gubitak

Gubitak tekuće godine utvrđen u finansijskom izveštaju za 2009. godinu iznosi **111.371.605,17** dinara.

Na dan bilansa gubitak iz ranijih godina iznosi ukupno **265.566.870,73** dinara.

Preduzeće je neraspoređeni dobitak utvrđen u finansijskom izveštaju za 2008. godinu u iznosu od **64.065.483,89** dinara raspoređilo za pokriće dela gubitka iz ranijih godina Odlukom Upravnog odbora Preduzeća br.144/09 od 12.06.2009. godine.

Rashodovanjem pojedinih stavki postrojenja i opreme tj. 1 autobusa u toku godine (koji se vrednuju po fer vrednosti nakon početnog priznavanja), izvršeno je ukidanje srazmernog dela revalorizacionih rezervi, u korist gubitka iz ranijih godina u iznosu od **964.353,35** dinara.

4.10. Dugoročna rezervisanja

Preduzeće nije izvršilo obračun rezervisanja za otpremnine i za druge naknade zaposlenih u finansijskim izveštajima za 2009. godinu kako to zahteva MRS 19 – *Primanja zaposlenih*. Glavni razlog za to su visoki troškovi angažovanja aktura za obračun ovih obaveza. Međutim, kako je osnova MRS i MSFI Okvir za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, a Okvirom je definisano da mora postojati ravnoteža između troškova i koristi (Paragraf 44. Okvira) smatramo da u Okviru imamo opravdanje zašto se ne ide na punu primenu MRS 19. Pošto je trošak usluge stručnjaka sa strane suviše visok, te je veći od koristi od dobijanja informacije, ovo ne smatramo bitnim odstupanjem od standarda.

4.11. *Kratkoročne obaveze*

U hiljadama dinara

Opis	2009. godina	2008. godina
Deo dugoroč.kredita koji dospeva do jedne godine 424	21.963	29.284
Deo ostalih dug.obaveza (fin.lizing) koji dosp.do jedne godine 425	130.031	116.550
Ostale kratkoročne obaveze 429	-	470
Primljeni avansi, depoziti i kaucije 430	9.997	8.493
Dobavljači u zemlji 433	212.518	89.825
Dobavljači u inostranstvu 434	9.354	7.854
Obaveze iz specifičnih poslova 44 (roba u konsignaciji)	368	340
Obračunate neto zarade i naknade zarada 450, 454	47.964	635
Porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada 451,452,453,455	37.480	27.613
Obračunate kamate 460	156	26.963
Druge obaveze 463, 464, 465, 469	5.863	42.261
Obaveze za ostale poreze, doprinose i dr. dažbine 48	4.055	805
Obračunati prihodi budućeg perioda 491	15.296	941
Odloženi prihodi i primljene donacije 495	524.030	597.612
Ukupno:	1.019.075	949.646

U toku 2009. godine preduzeće nije dobilo sredstva kroz državna davanja namenjeno investiranju. Državna davanja vezana za sredstva evidentiraju se kao odloženi prihod, po procenjenoj fer vrednosti i priznaju u prihode na sistematskoj i proporcionalnoj osnovi tokom upotrebnog veka sredstva na bazi sučeljavanja sa rashodima za amortizaciju.

Zbog ispravke greške vezano za reklasifikaciju obaveze po osnovu ugovora o finansijskom lizingu koja dospeva do godinu dana izvršena je korekcija uporednih podataka na računu 425 – Deo ostalih dugoročnih obaveza koji dospeva do jedne godine. U tabelu *Kratkoročne obaveze* u kolonu 2008. godina unešeni su korigovani podaci.

Neusaglašene obaveze sa poveriocima na dan 31.12.2009. godine iznose ukupno 1.991.970,87 dinara.

4.12. *Dugoročne obaveze*

U hiljadama dinara

Opis	2009. godina	2008. godina
Dugoročni krediti u zemlji	-	21.963
Ostale dugoročne obaveze	166.784	274.255
Ukupno:	166.784	296.218

Preduzeće je zbog ispravke greške vezano za reklasifikaciju obaveze po osnovu ugovora o finansijskom lizingu koja dospeva do jedne godine izvršilo korekciju uporednih podataka i na računu 419 – Ostale dugoročne obaveze. U tabelu *Dugoročne obaveze* u koloni 2008. godina prikazani su korigovani podaci.

Putem finansijskog lizinga u toku 2005. godine investirano je u nabavku 20 solo autobusa. Od davaoca lizinga, preduzeća za finansijski lizing »Lipaks« d.o.o. iz Beograda, preneto je pravo korišćenja predmeta lizinga (20 solo autobusa) na rok od 60 meseci uz uslov plaćanja lizing naknade od ukupno 3.070.544,75 € (pre preuzimanja predmeta lizinga plaćanje učešća od 50% od fabričke cene isporučioća predmeta lizinga, odnosno, 1.440.030,35 € i uplate preostalog dela lizing naknade od 1.630.514,40 €, sa uračunatom kamatom od 5%, u 60 jednakih mesečnih rata, u dinarskoj protivvrednosti, po prodajnom kursu NBS na dan plaćanja).

Na dan 31.12.2009. godine izvršeno je preračunavanje dugoročne obaveze po osnovu ugovora o finansijskom lizingu iz 2005. godine po prodajnom kursu na dan bilansa. Negativan efekat u iznosu od 2.045.239,71 dinara, uvećao je račun ostale dugoročne obaveze (419).

Deo obaveze po osnovu ugovora o finansijskom lizingu iz 2005. godine, koji dospeva za plaćanje do jedne godine tj. u 2010. godini reklasifikovan je u iznosu 26.909.726,90 dinara sa računa 419 na račun 425-Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine. Kako obaveze po ovom ugovoru

ističu 05.12.2010. godine, sa analitičkog računa 419 reklasifikovan je ceo iznos na račun 425 po osnovu ugovora o finansijskom lizingu iz 2005. godine.

Lizing naknada (kamata) priznaje se kao finansijski rashod (na račun 562) po dospeću, u toku trajanja ugovora o lizingu. Obračunate lizing naknade koje će dospeti za plaćanje do isteka ugovorenog roka za 19 autobusa iznose 5.981,59 €.

Putem finansijskog lizinga u toku 2007. godine investirano je u nabavku 25 solo i 11 zglobnih niskopodnih autobusa. Od davaoca lizinga, preduzeća za finansijski lizing »Lipaks« d.o.o. iz Beograda, preneto je pravo korišćenja predmeta lizinga (36 autobusa) na rok od 60 meseci uz uslov plaćanja lizing naknade od ukupno 7.273.483,71 € (pre preuzimanja predmeta lizinga plaćanje učešća od 20,25% od bruto faktorne cene isporučiooca predmeta lizinga tj. 1.332.619,71 € i uplate preostalog dela lizing naknade od 5.940.864,00 €, sa uračunatom kamatom od 5%, u 60 jednakih mesečnih rata, u dinarskoj protivvrednosti, po prodajnom kursu NBS na dan uplate) i uslov plaćanja PDV na kamatu sadržanu u lizing naknadi pre preuzimanja predmeta lizinga u ukupnom iznosu 124.923,60 €.

Na dan 31.12.2009. godine izvršeno je preračunavanje obaveze po osnovu navedenog ugovora o finansijskom lizingu iz 2007. godine po prodajnom kursu na dan bilansa. Negativan efekat u iznosu 20.513.552,71 dinara, knjižen je na račun 056-ostale dugoročne obaveze (419).

Deo obaveze po osnovu ugovora o finansijskom lizingu iz 2007. godine koji dospeva za plaćanje do jedne godine tj. u 2010. godini, reklasifikovan je u iznosu 103.120.971,31 dinara sa računa 419 na račun 425-Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine.

Lizing naknada (kamata) priznaje se kao finansijski rashod (na račun 562) po dospeću, u toku trajanja ugovora o lizingu. Obračunate lizing naknade koje će dospeti za plaćanje do isteka ugovorenog roka za 36 autobusa iznose 186.448,62 €.

Takođe, preduzeće je u toku 2005. godine obezbedilo dugoročni kredit od AIK BANKE AD Niš GF Novi Sad, sa rokom korišćenja od 5 godina, u iznosu od 146.420.300,00 dinara, za nabavku 20 zglobnih autobusa. Kredit se vraća u 60 jednakih mesečnih rata od po 2.440.338,60 dinara. Na iskorišćeni deo kredita obračunava se kamata u visini 8,5% godišnje. U cilju obezbeđenja načela jednake vrednosti davanja ugovorena je revalorizacija kredita stopom mesečnog rasta cena na malo na nivou Republike Srbije.

Deo obaveze po osnovu ugovora o kreditu koji dospeva za plaćanje do jedne godine tj. u toku 2010. godine reklasifikovan je sa računa 414 na račun 424- Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine u iznosu 21.963.045,17 dinara. Kako obaveze po ovom ugovoru o kreditu ističu 08.09.2010. godine sa računa 414 reklasifikovan je ceo iznos na račun 424, a koji se odnosi na poslednjih devet rata po osnovu navedenog ugovora.

4.13. Porez na dodatu vrednost

Preduzeće je imalo na dan 31.12.2009. godine obavezu po osnovu poreza na dodatu vrednost u iznosu od **9.666.705,75** dinara, koja je izmirena 11.01.2010. godine.

4.14. Razgraničene obaveze za PDV

Na dan 31.12.2009. godine razgraničene obaveze za porez na dodatu vrednost na račun 497 iznose 160.758,15 dinara.

4.15. Odložene poreske obaveze

Preduzeće je izmenilo početno stanje za 2009. godinu radi korekcije grešaka iz ranijih perioda vezano za obračun odložene poreske obaveze na sledećim pozicijama u bilansima:

Opis	2008./kao što je u izveštaju/	Greška	2008. godina /preračunato/
Rev.rezer./Odlož.porez po osnovu rev. rezervi (330)	-	70.645	70.645
Odloženi poreski rashod (722)	-	11.351	11.351
Odlož.porez po osn.priv.razlike(498)	-	81.996	81.996

Izmena uporednih podataka nije uticala na rezultat 2008. godine..

Preduzeće je na dan 31.12.2009. godine utvrdilo iznos privremene razlike i na osnovu nje je utvrdilo iznos odloženog poreza. Iznos odloženih poreskih obaveza iskazan u bilansu stanja svodi se na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na svaki datum bilansa stanja.

U hiljadama dinara

Red. br.	Opis	Iznos
1.	Sadašnja vrednost stalne imovine u poslovnim knjigama 31.12.2009.	1.962.719
2.	Sadašnja vrednost stalne imovine za poreske svrhe 31.12.2009.	1.159.887
3.	Oporeziva privremena razlika (1 – 2)	802.832
4.	Odložena poreska obaveza (10% red. br. 3.)	80.283

4.16. Vanbilansna aktiva i pasiva

Preduzeće vanbilansno vodi evidenciju robe u konsignaciji (rezervni delovi).

Vanbilansna aktiva na dan bilansa iznosila je 4.563.892,16 dinara, koliko i vanbilansna pasiva.

5. PREGLED POZICIJA BILANSA USPEHA SA NAPOMENAMA

Prihodi

5.1. Poslovni prihodi

U hiljadama dinara

Opis	2009. godina	2008. godina
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na dom. tržištu	1.995.695	1.587.263
Prihodi od aktivir. ili potrošnje proiz. i usluga za sopstv. potrebe	38.685	35.037
Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	173.582	834.210
Drugi poslovni prihodi	12.724	13.017
Ukupno:	2.220.686	2.469.527

Državna davanja vezana za sredstva, evidentiraju se kao odloženi prihod na prihodu od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl. - račun (641) po procenjenoj fer vrednosti i na sistematskoj i proporcionalnoj osnovi tokom upotrebnog veka sredstva, na bazi sučeljavanja sa rashodima za amortizaciju. Ovaj odloženi prihod iznosi 73.581.742,97 dinara na dan 31.12.2009. godine.

Preduzeće je u toku godine primilo i davanja u novcu u iznosu od 100.000.000,00 dinara. Bezuslovna državna davanja u novcu se priznaju kao prihod od premija, subvencija, dotacija, donacija i dr. na računu (640).

5.2. Finansijski prihodi

U hiljadama dinara

Opis	2009. godina	2008. godina
Prihodi od kamata	6.166	7.156
Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	-	830
Ostali finansijski prihodi	-	1.166
Ukupno:	6.166	9.152

5.3. Ostali prihodi

U hiljadama dinara

Opis	2009. godina	2008. godina
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	-	928
Dobici od prodaje materijala	1.367	4.083
Viškovi	1.043	771
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	12	15
Prihodi od smanjenja obaveza	21.167	17
Ostali nepomenuti prihodi	37.002	34.140
Prihodi od usklađivanja vred. potraž. i kratkor. finansijskih plasmana	7.180	23.198
Ukupno:	67.771	63.152

Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika odnose se na revalorizaciju ostatka duga za stanove u društvenoj svojini.

Naplaćena indirektno otpisana potraživanja knjižena su na prihod od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Rashodi

5.4. Troškovi materijala

U hiljadama dinara

Opis	2009. godina	2008. godina
Troškovi materijala za izradu	146.130	135.542
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	32.504	29.275
Troškovi goriva i energije	501.506	568.051
Ukupno:	680.140	732.868

5.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

U hiljadama dinara

Opis	2009. godina	2008. godina
Bruto zarade 520	1.089.329	1.068.313
Troš. poreza i doprin. na zarade i naknade zarada na teret poslod. 521	210.040	205.952
Troškovi naknada po ugovoru o delu 522	337	351
Troškovi naknada upravnog i nadzornog odbora 526	5.685	5.685
Ostali lični rashodi i naknade 529	8.927	33.365
Ukupno:	1.314.318	1.313.666

5.6. Troškovi proizvodnih usluga

U hiljadama dinara

Opis	2009. godina	2008. godina
Transportni troškovi 531	4.877	2.297
Troškovi usluga održavanja 532	7.913	4.617
Troškovi reklame i propagande 535	15	456
Troškovi istraživanja 536	-	420
Troškovi ostalih usluga 539	10.403	8.894
Ukupno:	23.208	16.684

5.7. Troškovi amortizacije

Troškovi amortizacije iznosili su na dan 31.12.2009. godine **190.153.464,08** dinara.

5.8. Nematerijalni troškovi

U hiljadama dinara

Opis	2009. godina	2008. godina
Troškovi neproizvodnih usluga 550	12.238	8.276
Troškovi reprezentacije 551	2.169	2.149
Troškovi premije osiguranja 552	36.531	34.334
Troškovi platnog prometa 553	2.886	2.449
Troškovi članarina 554	171	183
Troškovi poreza 555	7.003	7.418
Troškovi doprinosa 556	7.408	7.264
Ostali nematerijalni troškovi 559	8.238	8.911
Ukupno:	76.644	70.984

5.9. Finansijski rashodi

U hiljadama dinara

Opis	2009. godina	2008. godina
Rashodi kamata	21.299	55.298
Negativne kursne razlike	7	-
Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	29.279	44.623
Ostali finansijski rashodi	100	-
Ukupno:	50.685	99.921

Na računu rashodi po osnovu efekata ugovorene valutne klauzule knjiženi su negativni efekti valutne klauzule po osnovu ugovora o finansijskom lizingu.

5.10. Ostali rashodi

U hiljadama dinara

Opis	2009. godina	2008. godina
Gubici po osnovu rashod. i prod. nem. ulag., nekret., postroj. i opreme	122	4.466
Gubici po osnovu prodaje materijala	1.386	4.072
Manjkovi	13	-
Rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	4.369	6.367
Direktni otpis potraživanja	-	2
Rashod zaliha materijala i robe	302	259
Ostali nepomenuti rashodi	33.846	25.122
Obezvredenje potraživanja i kratkoročnih finan. plasmana	21.169	11.207
Ukupno:	61.207	51.495

Na računu rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, evidentirana je ugovorena revalorizacija dugoročnog kredita.

Naplaćena, prethodno otpisana potraživanja, nakon datuma bilansa stanja iznosila su 2.316.074,34 dinara, za koliko su korigovani prethodno priznati troškovi u skladu sa MRS 10 – Dogadjaji nakon datuma bilansa stanja.

5.11. Ostala obelodanjivanja

* Sporovi velike vrednosti koje na dan bilansa vodi Preduzeće:

1. ATP »VOJVODINA« (SADA U STEČAJU) PROTIV 1. REPUBLIKE SRBIJE, 2. GRADA NOVOG SADA i 3. JGSP "NOVI SAD"

- Spor se vodi radi naknade štete, vrednost 320.000.000,00 dinara, a zbog, po njihovim navodima onemogućavanja obavljanja registrovane delatnosti. Prvostepena presuda je u našu korist, ali je ATP "VOJVODINA" uložila žalbu. Predmet je još u toku.
2. SKUPŠTINA ZGRADE BULEVAR AVNOJA 81 PROTIV JGSP "NOVI SAD"
- Spor se vodi zbog naknade na ime pretvaranja zajedničkih prostorija u stambene, vrednost 2.022.280,00 dinara. Prvostepena presuda je na našu štetu, ali smo uložili žalbu i predmet je još uvek u toku.
3. TUŽBE ZAPOSLENIH PROTIV JGSP "NOVI SAD"
- 160 zaposlenih u JGSP "NOVI SAD" je podnelo tužbu pred Opštinskim sudom u Novom Sadu tražeći razliku zarade predividene Posebnim, odnosno Pojedinačnim kolektivnim ugovorom i isplaćene zarade u skladu sa Programom poslovanja. Prosečna vrednost, po stanju sporova na dan bilansa je oko 900.000,00 dinara po zaposlenom. Za sada ima prvostepenih presuda po tužbi 25 zaposlenih u korist Preduzeća, a po tužbi 2 zaposlena na štetu Preduzeća. Ukoliko bude još presuda na našu štetu, postoji mogućnost da se broj zaposlenih koji tuže Preduzeće poveća, što bi moglo da se završi tužbama svih zaposlenih. To znači da Preduzeće ne bi moglo finansijski da izdrži ove sporove.

* Devizni kursevi primenjeni za preračun pozicija u dinarima na dan 31.12.2009. godine:

Naziv zemlje	Oznaka valute	Važi za	Kupovni Kurs	Srednji kurs	Prodajni kurs
Evropska Unija	EUR	1	95,6011	95,8888	96,1765

U Novom Sadu,
dana 24.02.2010. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
Napomena

Zakonski zastupnik